

شرح دعای رجبیه - قسمت اول: اللهم انى اسئلك

سال گذشته به مناسبت ماه مبارک رجب، دعای رجبیه ای که از توقیعات حضرت ولی عصر عجل الله فرجه به محمد بن عثمان اعلی الله مقامه میباشد، ذکر کردم و عرض نمودم که مرحوم آقای حاج محمد خان کرمانی اع، شرح مفصلی بر این دعای شریف مرقوم نموده اند.

اگر چه سند این دعای عظیم الشأن توسط برخی رجالیون تضعیف شده، اما به جهت تأیید و استفاده مشایخ عظام اعلی الله مقامهم و قبول شیخ طوسی و کفعمی رحمة الله علیهما، جای شکی در آن نیست، کما اینکه مضامین فقرات نورانش همه مطابق با سایر اخبار و ادعیه صحیحه میباشد.

حال به مناسبت این ایام طی سلسله مطالبی، از شرح آن جناب خوشه چینی کرده و به این بهانه ذکر فضائلی در این ایام مبارک خواهد شد ان شاء الله، چرا که این دعای شریف مشحون از فضائل عالیّه ائمه اطهار علیهم السلام است.

در ابتداء دعا حضرت بقیة الله عجل الله فرجه میفرمایند: **بسم الله الرحمن الرحيم اللهم انى اسألك...**

در معنای ظاهری اللهم، آنچه که مرحوم آقای حاج محمد خان اعلی الله مقامه بر سایر منقولات ترجیح میدهند، این است که معرب لغت عبری الهمیم میباشد که به معنای الله است.

و در باطن آنچه که سبب ترجیح آن به یا الله شده، میم آخر آن است که اشاره به مقام ظاهر نبوت حضرت محمد صلی الله علیه و آله دارد چنانکه امام صادق علیه السلام در حدیث مفضل، آن حضرت را سید المیم خوانده اند، و در این مورد مشایخ اعلی الله مقامهم توضیحات مفصلی دارند که به جهت اختصار ذکر نمیکنم.

اما از شروط استجاب دعا این است که از بابی که خداوند برای خلقش قرار داده مسألت کنیم چنانکه خداوند میفرماید **وَ اتُّواَ الْبُیُوتَ مِنْ اَبْوَابِهَا** و امیرالمؤمنین علیه السلام میفرمایند **نحن الخزنة و الابواب و لاتؤتی البیوت الا من ابوابها** و در زیارت میخوانیم **من اراد الله بدأ بکم و من وحده قبل عنکم و من قصده توجه الیکم** و به این معانی احادیث بسیاری وارد شده که نیازی به ذکر همه نیست.

پس ذکر نام پیامبر صلی الله علیه و آله به میم پس از الله از این جهت است که مسألت ما از باب آن شده باشد و هنگام صعود به سوی خداوند سبحان، ابتدا ملاحظه در را نموده و سپس وارد شویم.

و اما مشدد بودن میم اشاره به دو مقام آن حضرت دارد که در نام محمد نیز صلی الله علیه و اله ذکر شده چنانکه یک میم اشاره به مقام ایشان در عرض سایر ائمه علیهم السلام دارد و میمی که در باطن قرار گرفته اشاره به مقامی فوق سایر ائمه علیهم السلام است که حقیقت ایشان بوده و بقره **کلنا محمد** اشاره به آن دارند.

و اینکه از نام سید المیم صلی الله علیه و آله تنها یک م ذکر شده، نقص آن نشان از فنای آن حضرت در جنب خداوند است و بودن همان یک م به جهت بودن ظهوری برای خداوند و دلیلی در ملک است مانند آتش و دود که اگر دود به تمامه فانی شود، آتش ظهوری نخواهد داشت و همینطور اگر انیت آن حضرت به تمامه فانی میشد نور خداوند ظاهر نمیگشت و حجت تمام نمیشد و خداوند عبادت نمیشد چنانکه میفرمایند **بنا عبد الله و لولانا ما عبد الله و بنا عرف الله و لولانا ما عرف الله**.

و اما تقدم الله بر میم مشخص است که در ظاهر از جهت ادب بوده و اینکه عمده و مقصود اوست و در باطن اشاره به حدیث پیامبر اکرم صلی الله علیه و اله میباشد که فرمودند **انا اصغر من ربی بسنتین** و مراد از دو سال مراتب باطن نبوت و باطن ولایت است که به ترتیب مقامات الف و لام میباشد، و میم که مقام ظاهر نبوت است، بایست پس از این دو قرا بگیرد.

و **ان حرف تحقیق و تثبیت است و یاء حرف متکلم** که اشاره به نفس سائل دارد، و سؤال به معنای درخواست دانی از عالی است چنانکه در این مقام ظاهر میباشد. پس زمانی که میگوییم **اسئلك** به معنای درخواست زبانی ما از فرد عالی است.

خوب است در اینجا مطلبی عرض کنم که در باب دعا و مسألت از خداوند، اینکه صرف درخواست کلامی و خواندن **اسئلك** کافی نیست، بلکه باید شخص سائل به جمیع اعضاء و جوارحش و تمام مشاعر باطنی و ظاهریش از خداوند مسألت کند تا جواب بگیرد و مصداق آیه شریفه **اُدْعُونِي اَسْتَجِبْ لَكُمْ** واقع شود، و بخاطر ندانستن همین مسأله است که عموم دعاها و درخواست های لفظی ما از خداوند برآورده نمیشود.

در اول لازم است بدانیم که بذات خداوند نمیتوان رو کرد چرا که او در جایی نیست که در جای دیگر نباشد، پس برای مسألت از خداوند باید رو به وجهی نماییم که خود به این منظور در میان ما قرار داده و آن نیست مگر ائمه اطهار علیهم السلام که میفرمایند **نحن وجه الله نتقلب فی الارض بین اظہرکم ، ونحن عین الله فی خلقه ، ویدہ المبسوطہ بالرحمة علی عباده ، عرفنا من عرفنا ، وجهنا من جهلنا و میخوانیم این وجه الله الذی الیه يتوجه الأولیاء و پیش از نماز میخوانیم اللهم انی اتوجه الیک بنبیک ...**

پس از برای خلق ادراک خداوند ممکن نیست که بخواهند او را مخاطب قرار دهند، حتی حضرت خاتم النبیین صلی الله علیه و آله هم که اشرف کاینات و اول ممکنات است در مقام عجز و قصور از این مقام می‌فرماید **ما عرفناک حق معرفتک**.

بنابراین برای مخاطب قراردادن خداوند لابدیم از مخاطب قرار دادن او در آنچه که از او درک میکنیم، یعنی اسماء و صفات او مانند رحمن و رحیم و ... را نه از حیث حروفش بلکه معانیی که این اسامی بر آن دلالت میکنند و در آن معانی امام صادق علیه السلام میفرمایند **و اما المعانی فنحن معانیه و ظاهره فیکم اخترعنا من نور ذاته و فوض الینا امور عبادته**، یعنی ماییم معانی خدا و ظاهر او در میان شما، ما را اختراع کرد از نور ذات خود و به ما واگذاشته امور بندگان خود را.

ادامه دارد...